

Előfizetési ár:

helyben, házhoz hordva
Negyedévre 2 korona.
Félévre 4 korona

Vidékre postán küldve
Negyedévre 3 kor. 50 fl.
Félévre 7 kor. — fl.

Egyes szám ára 2 filler.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

Megjelen minden nap,
hétfő és ünneputáni nap
kivételeivel.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Buda-nagy-útsza 151. sz.
hova a lap szellemi és anyagi
részére vonatkozó összes
dolgok intézendők.

Kiadó:

a Rézvény-nyomda.

A tüdővész terjedése ember és állat közvetítésével.

Irta: Zoltán Á. Ernő állatorvos,
a közvágóhid felügyelője.

Az összes halálozások egy hetede, sőt hatoda, némely statisztika szerint egy harmada a tuberculózisra esik. Valamennyi népragály között tehát a legtöbbet gyilkol. — A modern közegészségügy legégetőbb feladata a tüdővész elleni védekezés mikéntjének gyökeres megoldása. Tudvalevő, hogy legújabb szanatoriumokban igyekeznek a betegeket elkülöníteni. A m. kir. belügyminiszter által az utóbbi években kiadott s laikusok által is könnyen megérthető óvórendszabályok, melyek kinyomatva az összes köz- és egyéb hivatalokban kifüggesztve láthatók, a higienikus köpöcsészéknek nyilvános helyen való kötelező beállítása, a »Tuberculózis« című lap megindítása s a szélében hosszában tartott tudományos s népies felolvasások mind azt célozzák, hogy minél világosabban álljon eme fontos kérdés a nagyközönség előtt s lehetőleg csökkentessék az évről évre ijesztően szaporodó apró és nagy sirhantok száma

El nem tagadható tény az, hogy a széles mederben megindított akciók elég szép eredménnyel járnak s különösen a szanatoriumok tömegesebb

felállítása által remény van arra, hogy a halálozási arány csökkenni fog rövid időn belül, de tény az is, miszerint a természet minden emberi segély nélkül a gümőkórosok több mint felét végleg ki gyógyítja. Emre feltevésre pedig jogot ad egy hírneves orvostanár tapasztalata, névszerint Dr. Naegeli zürichi tanára, ki azt mondja, minden felnőtt élete bizonyos szakában gümőkóros, és hozzáteszi, hogy a megbetegedés létrejövetelehez mindenekelőtt egyéni hajlamosság szükséges. Más szavakkal az annyit jelent, miszerint a tüdővész kifejlődésének és terjedésének megakadályozása az organizmus természetes védőeszközeinek (bőr, nyakhártyák stb.) épességben tartásában, illetőleg ezek erősítésében nyeri legfőbb bástyáját. A gümőkór bacillus egymagában még nem okoz tuberculózist s a bacillus felvétele által még nem válnak tuberculotikusakká.

A megbetegedés feltétele tehát az egyéni hajlamosság . . . ott, hol a nép-jólét kicsi, hol tehát a szervezet ellenálló képessége csekély, rossz lakás viszonyok mellett, népfürdő hiányában s ott általában, hol a higienikus nívó alacsony, ott fog a gümőkór legtöbb áldozatot szedni, hol ugyanis azon tényezők, melyek közrejátszása mellett a szervezet épsege fenttartható, megóvható s ezek egyszersmind azon eszközök, melyekkel a modern orvostudo-

mány felfegyverkezve a tüdővészszel mint népnayavalyával szemben a harcot jó eredményre való kilátás mellett felveheti. Ott pedig, hol a hatóság a társadalommal vállvetve vesz részt a harcban s különösen ha az orvostudomány vívmányai a hatóság részéről teljes méltánylásban részesülnek, ott az eredmény el nem marad.

Winternitz orvostanár a »Neue Freie Presse« 1902. ávi jun. 26. számában a tüdővész terjedésének egyik legfőbb tényezőjével, a táplálkozással élettanilag foglalkozik s a nép hiányos és rossz táplálkozását javítani véli szükségesnek, természetesen azért, mivel hiányos s rossz táplálkozás mellett növeljük az egyéni hajlamosságot s így elősegítjük a tüdővész keletkezését. Míg határozott bizonyítékok nincsenek a mellett, miszerint a tüdővész tüneteit külsőleg is mutató egyének egészségeseket befertőzni tudnának, tehát a tüdővész ily módon való terjedése még kérdéses, addig legnagyobb valószínűséggel állítható az, miszerint drága élelmezési viszonyok mellett a silány s kisfokú táplálkozásból kifolyólag tüdővész fellépése nagyobb arányokat ölt.

Eddig nyílt kérdés volt az, vajjon az állatok s ezek termékei mennyiben részesek az emberi gümőkór előidőzésében s annak terjedésében. A legutóbb megtartott állatorvosi kongresszuson

T Á R C A.

Emlékezéseim.

— Irta: Berzeviczy Egyed. —

(Folyt. és vége.)

Schlick csapatai — három gyenge dandár, körülbelül 5000 ember — december 10-én és 11-én bevonultak Eperjesre; bár nem sokan voltak, már mint gyerekfiú is éreztem, hogy a mi nemzetőreink nem lesznek képesek ezen rendes katonaságnak ellentállani. Ugy is volt. December 12-én éjjel előtt Schlick kis h. d. te Kassa felé indult, a magyar sereget a kassai hegyről visszanyomta és még aznap este Kassára bevonult. Az eperjesi nemzetőrök még az éjszaka az erdőkön át sárosan-éhesen, de épen érkeztek haza, velük szégyen atyám is.

Míg Schlick Kassán tartotta főhadiszállását és onnan több ízben Miskolc és Tokaj felé előnyomulni próbált, Eperjest 6 század Nugent gyalogság Kiesewetter őrnagy alatt 3 röppentyű ágyúval, melyek akkor az osztrak hadseregben alkalmazásban voltak, tartotta megszállva. 1849 január 1-én Eperjest a zempléni és a szepesmegyei nemzetőrök két oldalról támadták, de Kiesewetter őrnagy 4 századdal először a szepesiek elébe ment, azokat váratlanul megtámadta és vissza-

vonulásra kényszerítette. Azután ugyanaznap még a zempléni csapatokat is, melyek már egész közel Eperjeshez érkeztek volt, visszaszorította. Januárban esendőség volt Eperjesen: a régi megyei hatóság kevés kivétellel működött; mint fiuk rendszeren jártunk az iskolába.

Az általam már említett Szirmay István gróf egy szabadesapátot szervezett, annak az őrnagya ő volt, a tisztikar és a legénység is nagyon hűvány elemekből állott, általában esufolták őket.

Február elején Görgey Artur serege a Szepességen át közeledett s február 5-én a Branyiszko-szorost a Schlick gróf hadtestének egyes osztályai ellen, melyeket ez a Szepességre küldött volt, elfoglalt. Egy külön kis dolgozatban, mely a »Magyar Nemzet« 1904. évi szeptember 20-iki számában jelent meg, a branyiszkói ütközetet minden rendelkezésemre álló források alapján leírtam; itt csak azt említem, amit akkor Eperjesen saját szememmel láttam, vagy szemtanuktól hallottam. A Branyiszkon állott osztrak részről az eperjesi Nugent zászlóalj 6 százada, azután a Kassától egyenesen a hegyeknek Kluknon át odaküldött 9 század Deym gróf tábornok alatt, összesen körülbelül 2400 ember 9 ágyúval és 1 század lovassággal, mihez még 3 század határőrök kell számítani, kik Kluknó mellett állottak. A magyarok Guyon hadosztályával támadtak, 4 zászlóalj honvéd, 21 ágyúval, 2 század huszárral, míg Piller hadosztálya még tartalékban volt két

mértföldnyire. Február 5-én egész nap hallottuk Eperjesen az ágyuzást, estefelé jöttek a szekerek osztrák sebesültekkel, éjjel Deym tábornok bevonult és rövid pihenés után, miatt katonáink a polgároknál főztek, másnap hajnalban folytatták a visszavonulást Kassa felé, melyet Schlick gróf, ki ma reggel Eperjesre érkezett, elrendelt. Az utolsó császári csapat, mely Eperjest elhagyta, a horvát határőrök zászlóalj volt: derék, magas legények, kik esendően, dobszó nélkül vonultak át a városon. Délig fegyverszünet volt kötve az előőrök közt, hogy a várost ki lehessen üríteni a betegektől, stb.; pont 12 órakor a Nádor huszárok egy százada Dessewffy Dénes kapitányal az élén (apja Dessewffy Arisztidnek, a képviselőház jelenlegi házügyi titkárnak) vágatva belovagolt a városba (s a városon át Kassa felé, honnan nemsokára egy elfogott vasasnémet őrszemet, 4 legényt hoztak a városba. Délután 3 óra tájban vonultak be a városba.

Guyon csapatai: Két gyenge dandár, többnyire fiatal honvédlegényekből álló négy zászlóalj és egy század vadász, német (bécsei) diákokból álló. Ezek századosa egy angol származású volt osztrak tiszt, Mac Nelly, nálunk volt bekvártélyozva; ő beszélt nekünk, hogy egy bécsi hölgy van az ő századában, ki a bécsi forradalom után Bécsből a magyarokhoz menekült és férfiruhában résztvevett a hadjáratban. Menetközben ugyan többnyire a századszekerre engedték felülni

elfogadták, ma pedig szinte dogmává vált azon tétel, mely szerint *állati és emberi gümőkór azonos két betegség s hogy állati nyerstermékek, különösen pedig a tej s hus bizonyos körülmények között embert befertőzni képesek.* A tüdővész fejlődésének és terjedésének meggátolásában az állatorvosnak csaknem oly fontos szerepe van, mint az emberorvosnak. Feladata ugyanis a közfogyasztásra kerülő husok lelkiismeretes megsemmisítése s annak gümőkór esetén a forgalomból való elvonása s feltétlen megsemmisítése.

Sokszor találkozom olyan ellenvetésekkel, — főképpen a laikus körökben, — mely szerint a gümőkór bacillusát a főzés-sütés amugy is tönkre teszi, a nagy szigor kifejtése tehát a gümőkóros hus elbizásánál nem egészen indokolt. És valóban a tény ez! 85° C hőmérséklet mellett a bacillusok elhalnak s nem veszélyesek az emberi egészségre. A fő veszedelem nem is az emberi élvezetre már előkészített husban rejlik, hanem abban, hogy a gümőkóros hus nyers állapotban a konyhaeszközöket, valamint a feldolgozással foglalkozó személyek kezét s ruháit befertőzi s ezáltal ugyszólván egy elpusztíthatlan forrása képződik a gümőkórnak, mivel a kez egyszerű lemosása bacillus mentesre a kez nem teszi. Hogy gümőkóros fertőzés ily esetben létrejőjön, ahhoz igen jó alkalom a száj, torok, főleg pedig a bél megbetegedés, ezek hurutja.

A husnál is nagyobb veszélyt rejt magában a gümőkóros marhától származó tej. Miután Behring (ugyanaz, kinek nevéhez az emberi diphteria elleni védőoltás rendszeresítése fűződik), legátóbb végzett kísérletezése alapján kimutatta, hogy az ember és állat gümőkórral való befertőződésének ideje tulnyomó részben a szopós korra ve-

zethető vissza, arra a korra tehát, midőn a bélsatorna ellenállása a legcsekélyebb. Az állatorvosi karra fog háramolni az a feladat, hogy az olyan gümőkóros marhától származó tejet, melyről feltehető, hogy gümőkór bacillusokat tartalmaznak, hatóságaik útján a forgalomból elvonassanak, illetőleg szorgalmazni azt, hogy a gümőkóros tehének tejei csak előzetes forralás után kerülhessenek forgalomba, mivel tudvalevő, hogy ily állapotban a befertőzés veszélye csökken.

A hus és tejen kívül még a vaj is tartalmazhat gümőkór bacillusokat és pedig mint a statisztika mutatja, némely városban 50—60 százaléka lehet a forgalomba kerülő vajnak fertőzve.

Összefoglalván most már az eddigieket, mondhatjuk, hogy a tüdővést, gümőkórt az ember és állat az esetek nagy részében a szopós korban veszi fel magába. Felnőtt korban az egyéni hajlamosság az, ami a gümőkór kifejlődését elősegíti, illetőleg felnőtt korban átmenetes állapotok kiváló alkalmak a fertőzés létrejöttére. Másrészt pedig tény az is, hogy az emberi gümőkór terjedésének egyik legfőbb forrása a hus s a gümőkór bacillusokat tartalmazó tej s némileg a vaj.

A virág és levélnövények életéből.

Tromsøben Norvégiában június 20-án Chernel még csak a Viola biflórát lelte virágzásban, azt a sárga illattalan kis ibolyát, mely az erdőlyrészek havasain a ritkasággá tenyészik.

De már Kréta szigeten Déle Európában a Kaneából vezető utat eleven sövényül Agave szegélyezi s ott embermagasságot ér el; egyes levelei 3—4 dm. szélesek, 2 m. hosszúak és oly kemények, szívósak, hogy csak fejszével lehet letörni.

Viktor Hehn meglátások találja, hogy a mely növények az Alpok itáliai lejtőjén tétre elvetik a lombjukat, azok déli Olaszországban örökzöldek. Elfelelte, hogy a növényvilág lehetőleg alkalmazkodik a létfeltételekhez, törekszik az adott viszonyokkal megalkudni. Ilyen növényalakok egyike a Pistacia terebinthus, mely déli Itáliában épen úgy megtartja a lombjait, mint Kiszázia és Szíria enyhe légű vidékein, de a szép lombard tavak mentén lehullatja.

Spanyolországi Valenciában a föld 4—5 termést ad a viz, a meleg és a trágyázás behatása alatt; az eperfák 3—4 ízben is hajtának új levelet, elér a kukorica 5 m. magasságot, a gyümölcs nagy, de vizenyős.

Szedtek a Nagoj havas aján 1903. december 10-én friss ibolyát, olyan volt az illata, mintha márciusban feselt volna ki; de a színe bágyadt, nem bírta az eleven sötétkék színt kifejleszteni nála a decemberi alant járó Nap sugara.

Szerepelteti Jókai „Az egyiptomi rózsza” című elbeszélésében a mi amarikai eredetű akácunkat, mely Robinia nevet visel, valamint a szintén amarikai eredetű szeszendős álovét (Agare) és a japáni eredetű Chrysanthemumot, — hol voltak ezek a régi egyiptomi időkben. Ez botanikai anachronismus.

Pozsgás levelű vagy 20 féle növényt küldött a németek Délafrikájából Dinter Károly a Haage és Schmidt kertészeti cég részére Erfurtba, ugyiszintén Schinz professzornak Zürich botanikus kertjébe honosítás végett. Ezek nagy része most jött Európába először és közöttük 4 egészen új alak van: a Crassula velutina, a Septas uniflora, a Mesembryanthemum caespitosum, a 4 ik érdekes kis Aselepiad-féle a Stapetiaceák seregéből. A földföldzőjök szürke sziklák között lelte és alig bírta a környezet színétől őket megkülönböztetni, annyira alkalmazkodó alakok. El is nevezte Schinz professzor növényi tőkepenészeknek, mert a legszűkebb viszonyok között is meg bírnak annyi tenyészeti nedvet takarítani, amennyi a fönmaradásukhoz elkerülhetetlen; az égető naptűzben még a szürke színök is segítségükre jön.

Perzsia forró ege alatt a méz sok opiumot ad, nálunk alig; a Cinchona az ősi hazáján kívül vagy kevés, vagy épen semmi chinint nem szolgáltat. Skóciában a bürök nem tartalmaz conint; a mi a Dununtul mérges gomba, Erdélyben az megehető. De ez utóbbi értesítés nyilván hibás megfigyelésen alapul, mert semmi sincs könnyebb, mint a mérges és ártatlan gombákat összetéveszteni.

Hogy a banán gyors növesét láthassa, megesonkítottak Cuba szigeten Schmarda kedvéért egy méteres példányt és 3 órai időköz alatt 2 emétert nőtt az. Küldötték a kecskeméti főreáliskolába 1900. szeptember 2-ik felében a vaesi erdőből pöfetes gombát (Lycopodon), melynek tojásforma alakja hosszabbik kerületén kerek 1 m. volt, kisebbik kerülete 86 cm.

Azt írják a boszniai Verbász folyóról, hogy a mellékét nagyrészt ember magasságu páfrány nőtte be.

Az Alsophila crinita Ceylonban 5 m. magas, de vele szépségben versenyeznek ott a Gymnogramme calomelanos Kauf var. dealbata Moore, az angolok ezüst-harasztja és egy Gymnopteris faj, mely alul bearanyozottnak látszik és egyes termőlevelei skarlatszerű fényben ragyognak. Gyönyörű az Alsophila latebrosa, Cyathea dealbata, Hemitefia Walkerae.

Délausztráliában az illawarai őserdők epiphyt harasztjai között kiváltkép a Platycerium grande pompás, midőn szélesen ujjazott nagy leveleivel a gazda fáját körülöleli és azt eleven zöld korinthi oszloppá avatja. A patakpartokon a gyönyörű Alsophila és Balantium 6 m. magasra törnek, minden levelök haragos zöld s ragyog villog a rajta gyöngyöző vizesöppektől.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Kecskemét, augusztus 16.

— **József főherceg Kecskeméten.** József főherceg, az 1. honvédhuszárezred parancsnoka aug. 18-án, pénteken d. u. Kecskemétre érkezik s huszadikáig nálunk marad.

— **Csáky püspök Kecskeméten.** Lapunk más helyén teszünk említést a jövő hét folyamán Kecskeméten tartandó szentgyakorlatokról. Ezzel kapcsolatosan arról értesülünk, hogy a szentgyakorlatok idején valószínűleg Csáky Károly gróf, váci

de a csatákban résztvett, így a branyiszközi ütközetben is. Mi fiuk nagy érdekléssel néztük a csinos női hadnagyot és az utca bámulta a nép, mikor megtudta, hogy ki ő.

Másnap, február 7-én érkezett Eperjesre Piller hadosztályba és Görgey Artur maga is. Ez utóbbi egy magas alak, majdnem feltűnően egyszerű katonai egyenruhában, magas ezízmával, pápaszemmel, ami ebben az időben még ritkaságszámba ment; az után láttam több főtisztet sétálni; különben egynéhány női rokonát is meglátogatta, míg Eperjesen volt. Ott léte alatt egy osztrák kőmet elfogtak, egy altisztet, ki polgári ruhában a városban maradt volt, de a vigyázatlanságot elkövette, miszerint a kék katonadrágot megtartotta és abban felismerték a kávéházban. Rögtönítélő bíróság elé állították és még aznap a város melletti vesztőhelyen agyonlövetett; azt észlelték, hogy Görgeyt meg akarta volna gyilkolni, de azt hiszem, inkább csak a kén szerepére vállalkozott és azt is nagyon ügyetlenül csinálta.

Két hónappal később láttam megint Görgey Arturt, mint a világi fegyverletétel után Felső Magyarországon át Eperjesnek, Klagenfurtba utazott nejével és egy osztrák főiszt kíséretében, nem többé a győzedelmes hadvezér, hanem a legyőzött és bár érdemtelennel, árulással vádolt internált katona, ki rövid, fényes pályafutása után oly szomorú sorsra jutott.

megyéspüspök is felkeresi városunkat s meglátogatja itt összegyülekező papjait. Végleges elhatározását még nem tudatta a püspök, de reméljük, hogy eleget tesz majd kecskeméti hívei óhajának.

— A Kecskeméti Dalárda győzelme.

A Kecskeméti Dalárdát fényes kitüntetés érte a szombathelyi dalünnepélyen. Az I. csoport versenyzőivel küzdött egy sorban a pálmáért s a jury, melynek Szent Gály direktor is tagja volt, neki ítélte oda az I. a) díjat: 200 K t. Szívből gratulálunk dalárdánknak e legújabb diadalához, mely az előzőket is elhomályosítja. A fővárosi lapok mind elismerőleg írják a Kecskeméti Dalárdáról, különösen a Budapesti Hírlap emeli ki elsőrangú hanganyagát. Bizonyára csak növelni fogja ez a győzelem a dalárda ambícióját, munkakedvét.

— **Eljegyzés.** *Szigeti* Frigyes földink, pécsi gyógyszerész, eljegyezte dr. *Stern* Károly ottani előkelő ügyvéd leányát, Ilonkát.

— **Nyugalomba vonuló tanító.** *Király* József tanítót tudvalevőleg már jó esztendeje súlyos természetű idegbaj gyötri. A Schwarzer intézetben ápolják a kiváló tanerőt, ahonnan a napokban az a szomorú hír érkezett az iskolaszékhez, hogy jövő évi munkabírásához nincs remény. Erre való tekintettel a közs. iskolaszék *Király* József nyugdíjaztatását javasolta.

— **A Kossuth-szobor leleplezése.** A Kossuth-szobor bizottsága vasárnap d. u. tartott ülésében foglalkozott Tóles és Tórynek halasztást kérő levelével. A bizottság, hangsúlyozva, hogy az őszi terminushoz való ragaszkodására föltétlenül jogot formálhatott volna, mégis belátja a művészek szorongatott helyzetét és a leleplezési ünnepséget május valamelyik vasárnapjára halasztotta el s kötelezte Teleséket, hogy a szobrot legkésőbb május 1 ére szállítsák.

— **Az ügyészség köréből.** Lapunk munkatársa, dr. *Novák* Ernő, ügyészségi megbízott, a napokban visszaérkezett Balatonterényi nyaralásából s hivatalát már el is foglalta.

— **Tűzoltók kitüntetése.** *Kósa* János és *Szondy* Károly helybeli jubiláló tűzoltók részére már megérkeztek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségtől a zománcozott ezüstérmek, melyek valóban remek kivitelűek. Atadásuk a megszavazott pénztalambal együtt szombaton délután fog végbemenni a városháza udvarán. Az érme ünnepélyes föltűzésével *Füvessy* Imre h. rendőrfőkapitányt bízta meg a tanács.

— **Ovónok kérelme.** Özv. *Bábitzky* Imréné és özv. *Tóth* Péterné ovónok azt a kérelmüket terjesztették az illetékes hatóság elé, hogy az ő fizetésüket is emeljék 1000 koronáról 1200-ra, mint a másik két városi ovónőét. — A községi iskolaszék azonban nem látta a kérelmet teljesíthetőnek, de kimondotta, hogy az 1200 korona fizetéssel alkalmazott két ovónő helyébe annak idején a folyamodókat fogja megválasztani s a pályázatokat az ő állásaikra hirdetik meg.

— **Csemegeszlő eladás.** A kecskeméti Gazdasági Egyesület telepein termelt szőlő (chasseles fajok) eladását sokan kíváncsian várták, mert szinte irányadónak vették a 200 mmászat tevő szép csemegeszlő nyilvános árverésen elért árát saját készletük eladásánál. Az árverés f. hó 15 dikén nem vezetett eredményre, mert a választmány a beigért harminchétf filléres kilónkénti árt el nem fogadhatta s legközelebbi vasárnapon az egyik telepre pótárverést tart, a másik telep termését pedig házilag értékesíti.

— **Papi szent gyakorlat Kecskeméten.** Van ilyen az egyházmegye székvárosában, Vácán, többször; de mivel a püspöki város az egyházmegye éjszaknyugoti sarkában van és az alföldi papságnak sok idő-

mulasztással jár az ott való megjelenés, a megyés püspök Kecskeméten, a megye középpontján fekvő városban, amelynek tulajdonképp székhelynek kellene lennie, rendeztetett szent gyakorlatot, mely egyuttal gyűlés jellegét is viseli magán, ahol az összetalálkozó lelkipásztorok egyházi ügyeket egymás között megbeszélnek; küld a püspök egy lelkivezért, aki az ajtatosságot vezeti. A résztvevők augusztus 21 én délután sereglenek össze, vagy 40-en, elszállásolásuk a III. kerületi iskolában lesz, maga a 3 napos szentgyakorlat augusztus 22—24. napjain lesz, 25-én szétoszlás. A jelentkezések már folynak. A szent gyakorlatnak helyi elnöke a praelatus, apát plebánus *Bogyó* Pál; rendező háznagya *Petter* Géza hittanár.

— **Műkedvelő előadás.** A Szegény Izr. Tanulókat Segélyező Egyesület javára aug. 26 án, szombaton a Vigadóban rendezendő hangverseny műsora a következő: 1. *Trio*; részlet *Bellini*nek az *Alvajáró* s. operájából. Előadják *Kardos* Jenő, *Markó* Imre és *Dékány* István. 2. Szaval *Fekete* Borcsa k. a. 3. Énekel *Balázs* Ferenc vonós négyes kísérettel. 4. Ezredes ur leányai, alkalmi vigjáték, írta *Markó* Imre; rendező *Kardos* Jenő. Előadják *Balázs* Aladár, *Lusztig* Gizella, *Benkő* Jolán, *Grósz* Iloka, *Kaufer* Henrik, *Markó* Imre, *Kardos* Jenő.

— **Elhalasztott dalárverseny.** Kecskemét városa tudvalevőleg 1908-ra meghívta az ország dalárdáit az itt rendezendő dalünnepélyre s a versenyre a tanács ki is küldötte *Sándor* István főjegyzőt, hogy a rendezés munkáját tanulmányozza. Eger városa azonban megelőzött ezuttal bennünket. Elhatározta, hogy 1907 ben rendez dalünnepélyt s a meghívást a szombathelyi versenyt magá az egri polgármester terjesztette a dalárdák elé. Ezek el is fogadták Eger hívását s elhatározták, hogy a kecskeméti versenyt 1909 re elhalasztják.

— **Őszi gyakorlatok.** A helyben állomásozó honvédhuszárok az idej nagy őszi gyakorlatokra e hó 23-án, jövő hét szerdáján hajnalban indulnak el.

— **Megüresedett tanítói állás.** A községi iskolaszék a nyugalomba vonult *Benkő* István tanító helyébe *Faragó* Károly gátéri (Várostitől) tanítót választotta meg. Ez a puszta tanítói állás tehát megüresedett s rá ki is írják legközelebb a pályázatot. Választásra már csak szeptemberben kerül a dolog; nem is nagyon sietős, mert a puszta iskolákban csak október elején veszi kezdetét a tanítás.

— **A leghivebb terméskimutatás.** Érdekes egyik mezőőrnek az idej termésről beadott rövid jelentése, mely a hivatalos becslésnél jóval magasabb átlag termésre enged következtetni gazdáinknál: *Vince* Ferencnek volt 6 hold tiszta: 60 q 20 kg; 9 hold árpa: 110 q 60 kg. *Kállay* Józsefnek 8 hold tiszta: 48 q 75 kg; 12 hold kétszer: 64 q 50 kg; 12 hold árpa: 68 q 52 kg. *Kis* Józsefnek 8 hold tiszta: 63 q 70 kg; 4 hold kétszer: 35 q 15 kg; 7 hold árpa: 62 q. *Vince* Mihálynak 8 hold tiszta: 67 q 90 kg; 5 hold kétszer: 33 q 60 kg; 6 hold árpa: 68 q 30 kg. *Érsek* Sándornak 5 hold tiszta: 43 q 50 kg; 12 hold rozs: 130 q 54 kg; 7 hold árpa: 62 q 40 kg. *Sós* Gábornénak 9 hold tiszta: 85 q 50 kg; 9 hold árpa: 66 q 50 kg. *Héjjas* Mihálynak 4 hold tiszta: 42 q 30 kg; 2 hold kétszer: 17 q 20 kg; 8 hold árpa: 64 q 10 kg.

— **Az állami gyermekmenhelyek munkássága.** Vaskos füzetben teszi most közzé *Ruffy* Pál, országos felügyelő az állami gyermekmenhelyek 1903. évi munkásságáról szóló jelentését. A tartalmas elabórátum rendkívüli gondosságról és ügybuzgalomról tesz tanuságot s e fontos szociális ügy iránt érdeklődők bizonyára sok szeretettel fogják olvasni pontos adatait, melyekben az állam és társada-

lom örvendetes együttműködésének üdvös eredményeit tárja elénk. Az ország 13 intézete közül a kecskeméti érdekel bennünket közelebről. Az intézetbe az 1903. év folyamán 270 gyermeket vettek fel s részesítettek ellátásban és gondos orvosi felügyeletben. Szívesen jegyezzük fel, hogy a jelentés szerint „valóban ritkaságszámba menő az az érdeklődés, melylyel Kecskemét város közönsége az intézmény iránt viseltetik“. Városunk jó hírét terjeszti így a jelentés országszerté.

— **A postabélyegpapiros javítása.** Régi és sokszor hangoztatott panasz volt az, hogy a postabélyegek papírja nem megfelelő; könnyen szakad, továbbá, hogy a szakító vonalak átlukasztása sem kielégítő, úgy, hogy igen sok bélyeget szakítanak el azok, akik sok levelet küldenek széjjel. Emiatt az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület panaszt emelt a postaigazgatóságnál. A posta és távirdeigazgatóság most a kereskedelemügyi miniszternek e fölterjesztés eljuttatásaképpen kibocsátott rendeletére, arról értesítette az egyesületet, hogy mivel a panasz folytán foganatosított kísérletek csakugyan azt igazolták, hogy a jegyeknek egymástól szétfejtése időtrábló óvatosságot igényel, amely nélkül a jegyek papirosa könnyen elszakad, intézkedik, hogy ezentul a bélyegekhez szállítandó papíryanag rövidebbre öröltessék és az átlukasztás sűrítettessék.

— **Piaci árjegyzék 1905. évi aug. hó 16-ik napján.** Tisztabuza 14.80—15.60. Kétszer 13.00—13.40. Rozs 12.00—12.20. Árpa 12.60—13.00. Zab 12.40—13.20. Tengeri kecskeméti 17.80—18.00. Tengeri bánáti 17.80—18.00. Köles 11.00—12.00. Krumpli 7.00—8.00. Széna 5.80—6.20. Szalma 2.40 2.80. Hizott sertés kilója 1.20—1.28. Szalonna kilója 1.60—1.80.

Anyakönyvi kivonat.

— aug. hó 15. és 16-án.

Születések: *Köllér* István rk., *Bulin* Erzsébet *Karolina* rk., *Kósa* Terézia rk., *Bence* Rozália rk., *Dormán* Lajos ref., *Farkas* Terézia rk., *Balog* Erzsébet rk., *Vörös* József rk., *Péli* István rk., *Tóth* Mária rk., *Kele* Ilona ref., *Timár* Boldizsár rk., *Holló* Ilona rk., *Agócs* József János rk., *Somodi* Mihály rk., *Pintér* Margit rk., *Kovács* József rk., *Krajner* Béla Imre rk., *Polyák* József rk., *Horvát* Sándor ref., *Bodor* Imre rk.

Halálozások: *Lampert* Mária rk. 18 hónapos, *Kara* Rozália rk. 16 hónapos, *Baksa* Rozália rk. 7 napos, *Katona* Lászlóné *Kovács* Juliánna ref. 82 éves, *Girus* Ilona Mária rk. 3 hónapos, *Csapó* Lidia ref. 15 hónapos, *Paré* Judit ref. 17 éves, *Dudog* Gábor rk. 1 hónapos, *Almási* Juliánna rk. 14 éves, *Kákonyi* Sára rk. 6 hónapos.

Kihirdettettek: *Reiner* Ignác izr. és *Feldmann* Szidónia izr., *Kovács* Ferenc rk. és *Takács* Erzsébet rk.

Házasságot kötöttek: *Dukai* Mihály rk. és *Kis* Ilona rk., *Pesti* József rk. és *Szárász* Mária rk.

Felelős szerkesztő:

Dr. NAGY MIHÁLY.

Főmunkatárs:

Dr. SZÁNTÓ KÁLMÁN.

Laptulajdonos:

a Kecskeméti Szabadelvű-párt.

Eladó szőlő.

Ballószögben, Csorba Menyhért tulajdonát képező **10 hold szőlőbirtok**
— terméssel vagy nélküle —

s z a b a d k é z b ő l e l a d ó.
Ugyanott egy és fél hold sasza-
szőlőtermés kilóra, vagy átáljába,
azonnal eladó. Értekezni lehet VI-ik
3999 tized, 19. szám alatt. 3-1

Vegyeskereskedés

bérletes berendezéssel, azonnal
kiadó. Czim a kiadóba.

Kiadó, esetleg eladó ház.

IV. tized, Galamb-utca 2II. sz. ház,
mely áll 4 padolt szoba, 2 konyha,
4 kamra, 4 lóra való istálló és
nagy pinczéből, folyó évi novem-
ber 1-ére kiadó, esetleg örök áron
eladó. Értekezhetni a tulajdonos
Nagy Sándorral ugyanott. 3974-6-4

**Mosó és Vasaló-Intézet
Budapestről.**

Szives tudomására hozom Kecskemét város
érdemes közönségének, hogy Budapesten
jó hírnévnek örvendő

Mosó- és Vasaló-Intézetemet

szülővárosomba, Kecskemétre VII. tized,
Lovarda utca 6. szám alá helyeztem át.
Amidőn ezen körülményt szives tudomá-
sukra hozom, tisztelettel tudatom, hogy
elvállalok minden, e szakba vágó dolgok ki-
fogástalan tiszta és olcsó aroni teljesítését.
Szives pártfogást kérve, vagyok tisztelettel:

Wertheimer Lipótné.

Törv. védve.

SUDIN

az egyedüli biztos szer-
kez és lábizzadás ellen.
Jóságáért a készítő felelősséget
vállal.

Ára esetten 1 korona.

Készítő Nagy Kálmán gyógy-
szerész Nyiregyházán.

Kecskeméten kapható:

Ifj. Weisz László divatárúházában
és
Ifj. Bencsik Antalné fűszerüzletében.

3934-10-10

Steiner Mihály
törv. sz. bejegyzett adás-vételi vállalata.

Szenzációt keltő! Nélkülözhetetlen
találmány.

Kules nélküli fiók, a mit csakis
a tulajdonos bír kinyitni; ha idegen kéz
érinti, cseng, de fel nem nyílik. Bármely
fiók helyébe alkalmazható. Pénzüintézetek,
üzletek, gyógyszerárak, ezukrázákban
lehetetlenné teszi a lopást, különösen házi
irolvajok által. Megtekinthető **Steiner
Mihálynál.**

A ki a tikkasztó nyarat itthon kénytelen
tölteni, de mégis jó levegőn, zöldbe ki-
ván lenni (lakni), az ne mulassa el a
ritka jó alkalmat, vegyen a most parcellá-
lás alatt levő 2700 □-ól termő szőlőből.
Az illető vehet belőle amekkorát akar és
egy néhány 100 forintért jut a vasút mel-
lett nyaralóhoz. Bővebb felvilágosítással
díjtalanul szolgál a megbízott
Steiner Mihály.

Kiadó üzlethelyiség és lakás.

Füzes-téren egy jóforgalmú helyen
egy üzlethelyiség, 3 szoba,
konyha, pincze és a szükséges
mellék helyiségek azonnal
bérbe kiadó, együttesen
vagy külön-külön is. Értekezhetni
a tulajdonos **Dudvay
Mihály**-lyal a Dréher-
féle sörraktárban, Régi-sétatér.

Minden óra javítás három évi jótállással csak 1 korona 80 fillér!

Uj óra- és ékszer-üzlet

Van szerenésém a nagyérdemű közönség szives tudomására
adni, hogy a Nagykörösi utcán, a **Fleischmann-féle
házban**, a mai kornak megfelelő

óra- és ékszer-javító műhelyt

nyitottam. Elvállalok mindennemű uj ékszer készíté-
sét és javítását bámulatos olcsó áron. Ezüst gombok és
pipa-kupakok állandóan nagy választékban, olcsó áron
kaphatók. — Törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb
áron veszek. — A nagyérdemű közönség szives párt-
fogását kérve, maradtam tisztelettel: 20-3

G y e n e s L á s z l ó.

Minden óra javítás három évi jótállással csak 1 korona 80 fillér!

Minden óra javítás csak 1 kor. 80 fill.

Minden óra javítás csak 1 kor. 80 fill.

Férfi és női jó munkások

— rendelt munkákra —

azonnal felvételnek a
Hazai Czipóraktárban.

Budai-nagy-utca 151. sz., Juhász ház,
4002 Itecsés-piaczon. 3-1

**Előkelő családnál
lakás és teljes ellátásra**

felvételük

2 felsőbb iskolát látogató fiatal ember.
Rózsa Gyulánál, Budapest,

4003 Nagydíófa-utca 7. szám. 2-1

Győződjünk meg!

Mert ugy hallom, hogy Kecskemé-
ten, a Budai-nagy-utca 151. sz. alatt
— az Itecsés-piacz mellett, —
most nyílt meg a

Hazai czipő-raktár,

a hol sajátkészítményű jó férfi-, női- és
gyermek-czipő van raktáron!

Mérték után bámulatos olcsón és
jól dolgozik. 9-3

Javítást is elfogad.

Győződjünk meg!**Ségner Lipót**

3991 kárpitos és díszítő 50-2
Kecskeméten, Nagykörösi-utca 18. szám alatt,
Lakatos-utca saroképület.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és tisztelt megrendelőimet, hogy
**raktáron tartok és készítek minden,
a kárpitos szakba vágó munkákat.**

Átalakítások és javítások jutányos áron.

T. megrendelőim és a nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel:

S é g n e r L i p ó t
kárpitos és díszítő.

Ebédli és nádszékek gyári raktára.